

Prawo łowieckie
z dnia 13 października 1995 r. (Dz.U. Nr 147, poz. 713)

tj. z dnia 30 marca 2002 r. (Dz.U. Nr 42, poz. 372)

tj. z dnia 1 lipca 2005 r. (Dz.U. Nr 127, poz. 1066)

(zm. Dz.U. z 2012 r. poz. 985, Dz.U. 2011 Nr 106, poz. 622, Dz.U. 2009 Nr 223, poz. 1777, Dz.U. 2009 Nr 92, poz. 753, Dz.U. 2008 Nr 201, poz. 1237, Dz.U. 2007 Nr 176, poz. 1238, Dz.U. 2006 Nr 220, poz. 1600, Dz.U. 2005 Nr 175, poz. 1462)

Rozdział 1. Przepisy ogólne.

Art. 1 [Słowniczek] Łowiectwo, jako element ochrony środowiska przyrodniczego, w rozumieniu ustawy oznacza ochronę zwierząt łownych (zwierzyny) i gospodarowanie ich zasobami w zgodzie z zasadami ekologii oraz zasadami racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej.

Art. 2 [Własność zwierząt łownych] Zwierzęta łowne w stanie wolnym, jako dobro ogólnonarodowe, stanowi własność Skarbu Państwa.

Art. 3 [Cele łowiectwa] Celem łowiectwa jest:

- 1) ochrona, zachowanie różnorodności i gospodarowanie populacjami zwierząt łownych;
- 2) ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego na rzecz poprawy warunków bytowania zwierzyny;
- 3) uzyskiwanie młotów wysokiej kondycji osobniczej i jako trofeów oraz właściwej liczebności populacji poszczególnych gatunków zwierzyny przy zachowaniu równowagi środowiska przyrodniczego;
- 4) spełnianie potrzeb społecznych w zakresie uprawiania myślistwa, kultywowania tradycji oraz krzewienia etyki i kultury łowieckiej.

Art. 4 [Gospodarka łowiecka - definicje]

1. Gospodarka łowiecka jest to działalność w zakresie ochrony, hodowli i pozyskiwania zwierzyny.

2. ¹⁾ Polowanie oznacza:

- 1) tropienie, strzelanie z myśliwskiej broni palnej, łowienie sposobami dozwolonymi zwierzyną żywej,
- 2) łowienie zwierzyny przy pomocy ptaków łowczych za zgodą ministra właściwego do spraw środowiska - zmierzając do jej cięcia w jej posiadanie.

3. Klusownictwo oznacza działanie zmierzające do jej cięcia w posiadanie zwierzyny w sposób niebezpieczny polowaniem albo z naruszeniem warunków dopuszczalności polowania.

Art. 5 [Upoważnienie] Minister właściwy do spraw środowiska, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw rolnictwa oraz Państwowej Rady Ochrony Przyrody i Polskiego Związku Łowieckiego, ustali, w drodze rozporządzenia, listy gatunków zwierząt łownych, uwzględniając podział na zwierzynę ptaków, grubą, drobną oraz drapieżniki.

Rozdział 2. Organy administracji w zakresie łowiectwa.

Art. 6 [Organ naczelny] Naczelnym organem administracji rządowej w zakresie łowiectwa jest minister właściwy do spraw środowiska.

Art. 7 [Administracja] ²⁾ Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, administracja w zakresie łowiectwa sprawuje samorząd województwa jako zadanie z zakresu administracji rządowej.

Rozdział 3. Zasady gospodarki łowieckiej.

Art. 8 [Gospodarka łowiecka; roczne plany łowieckie]

1. Gospodarka łowiecka prowadzona jest w obwodach łowieckich przez dzierżawców lub zarządców.

2. Odstrzały redukcyjne zwierząt łownych w parkach narodowych i rezerwach, prowadzone w oparciu o przepisy o ochronie przyrody, odbywają się na zasadach określonych w ustawie i zgodnie z obowiązującymi okresami ochronnymi i kryteriami selekcji.

3. Gospodarka łowiecka prowadzona jest na zasadach określonych w ustawie, w oparciu o roczne plany łowieckie i wieloletnie łowieckie plany hodowlane.

3a. Roczne plany łowieckie sporządza się przez dzierżawców obwodów łowieckich, po zasięgnięciu opinii wójta (burmistrza, prezydenta miasta), i podlegają zatwierdzeniu przez właściwego nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w uzgodnieniu z Polskim Związkiem Łowieckim.

3b. Roczne plany łowieckie w obwodach wyłączonych z wydzierżawienia sporządza się przez ich zarządców i podlegają zatwierdzeniu przez dyrektora regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

3c. Roczne plany łowieckie dla:

- 1) obwodów łowieckich graniczących z parkami narodowymi opiniowane są dodatkowo przez dyrektora parku narodowego;
- 2) obwodów łowieckich, na terenie których znajdują się obręby hodowlane, opiniowane są dodatkowo, w zakresie pozyskiwania piłki i łyski przez uprawnionych do rybactwa w rozumieniu ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie różładowym (Dz.U. z 1999 r. Nr 66, poz. 750, z późn. zm.).

3d. W przypadku odmowy zatwierdzenia lub uzgodnienia w całości lub części rocznego planu łowieckiego zainteresowanemu przysługuje odwołanie odpowiednio do dyrektora regionalnej dyrekcji lub Dyrektora Generalnego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

3e. ³⁾Wieloletnie łowieckie plany hodowlane sporządza dyrektorzy regionalnych dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w uzgodnieniu z marszałkiem województwa i Polskim Związkiem Łowieckim.

4. ⁴⁾Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, po zasięgnięciu opinii Polskiego Związku Łowieckiego, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób sporządzenia rocznych planów łowieckich i wieloletnich łowieckich planów hodowlanych dla siedzących ze sobą obwodów łowieckich o zbliżonych warunkach przyrodniczych (rejonów hodowlanych) oraz sposób zatwierdzania rocznych planów łowieckich, uwzględniając zasady optymalnego gospodarowania populacjami zwierząt łownych oraz ochrony lasu przed szkodami wyrządzanymi przez te zwierzęta.

Art. 9 [Ochrona zwierzyny]

1. ⁵⁾Ochrona zwierzyny - poza zasadami określonymi w przepisach o ochronie przyrody - obejmuje tworzenie warunków bezpiecznego bytowania zwierzyny, a w szczególności ci:

- 1) zwalczanie kłusownictwa i wszelkich zjawisk szkodnictwa łowieckiego;
- 2) zakaz - poza polowaniami i odłowami, sprawdzianami pracy psów myśliwskich, a także szkoleniami ptaków łowczych i psów myśliwskich, organizowanymi przez Polski Związek Łowiecki - płoszenia, chwytania, przetrzymywania, ranienia i zabijania zwierzyny;
- 3) zakaz wybierania i posiadania jaj i piskląt, wyrabiania i posiadania wydmuszek oraz niszczenia legowisk, nor i gniazd ptasich;
- 4) zakaz sprzedaży, transportu w celu sprzedaży, przetrzymywania w celu sprzedaży oraz oferowania do sprzedaży żywych lub martwych zwierząt łownych, jak również wszelkich łatwo rozpoznawalnych części lub produktów uzyskanych z tych zwierząt, z wyjątkiem tych zwierząt łownych, które zostały pozyskane zgodnie z prawem lub nabyte w inny legalny sposób.

2. ⁶⁾Starosta może wyrazić zgodę, na okres do 6 miesięcy, na przetrzymywanie zwierzyny, osobie, która weszła w jej posiadanie w wyniku osierocenia, wypadku lub innego uszkodzenia ciała zwierzyny, mając na uwadze potrzebę podjęcia koniecznej opieki i leczenia. Zwierzyna ta powinna następnie być przekazana uprawnionym podmiotom w celu dalszej hodowli.

3. Do celów hodowlanych, w tym eksportu, oraz celów naukowych dozwolone jest łowienie zwierzyny żywej wyłącznie w sieci i nieraniące pułapki, w tym pułapki niechwyłające za kość.

Art. 9a [Zezwolenie] ⁷⁾

1. Marszałek województwa, po zasięgnięciu opinii Polskiego Związku Łowieckiego, może zezwolić na odstąpienie od zakazu płoszenia zwierząt łownych. Zezwolenie może być wydane w przypadku braku rozwiązań alternatywnych oraz jeżeli nie jest szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji zwierząt łownych.

2. Zezwolenie jest wydawane na wniosek, który zawiera:

- 1) imię, nazwisko i adres albo nazwiska i siedzibę wnioskodawcy;
- 2) cel wykonania czynności;
- 3) nazwę gatunku lub gatunków w języku polskim i łacińskim, których błąd dotyczy te czynności;
- 4) określenie sposobu, miejsca i czasu wykonywania czynności oraz wynikających z tego zagrożeń;
- 5) wskazanie podmiotu, który wykona czynności.

3. Zezwolenie zawiera:

- 1) imię, nazwisko i adres albo nazwiska i siedzibę wnioskodawcy;
- 2) nazwę gatunku lub gatunków w języku polskim i łacińskim, których błąd dotyczy czynności;
- 3) wskazanie sposobu, miejsca i czasu płoszenia oraz podmiotów wykonywających te czynności;
- 4) określenie warunków realizacji wynikających z potrzeb ochrony populacji gatunków zwierząt łownych i ich siedlisk w rejonie wykonywania czynności;
- 5) wskazanie podmiotów uprawnionych do wykonania kontroli realizacji wydanego zezwolenia w terenie;
- 6) określenie terminu złożenia marszałkowi województwa informacji o wykorzystaniu zezwolenia.

4. Marszałek województwa dokonuje kontroli spełniania warunków określonych w wydanych przez siebie zezwoleniach, o których mowa w ust. 1. Przepisy art. 44 ust. 6-12 stosuje się odpowiednio.

5. Marszałek województwa do dnia 30 czerwca każdego roku składa ministrowi właściwemu do spraw środowiska raport o wydanych w roku poprzednim zezwoleniach, o których mowa w ust. 1, zawierający informacje, o których mowa w ust. 3 pkt 2-5, a także informacje o wykorzystaniu zezwoleń oraz wynikach kontroli spełniania warunków określonych w tych zezwoleniach.

Art. 10 [Charty - zezwolenie starosty] ⁸⁾

1. Hodowanie lub utrzymywanie chartów rasowych lub ich mieszańców wymaga zezwolenia starosty właściwego do spraw, ze względu na miejsce prowadzenia ich hodowli lub utrzymywania, wydawanego na wniosek osoby zamierzającej prowadzić taką hodowlę lub utrzymywać takiego psa.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, po zasięgnięciu opinii Związku Kynologicznego w Polsce oraz Polskiego Związku Łowieckiego, określi, w drodze rozporządzenia, warunki i sposób hodowania i utrzymywania chartów rasowych oraz ich mieszańców, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia bezpieczeństwa ludzi oraz, w odpowiednim zakresie, bezpieczeństwa zwierząt.

3. W przypadku niespełnienia wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 2 starosta odmawia wydania zezwolenia, o którym mowa w ust. 1.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do cofnięcia zezwolenia, o którym mowa w ust. 1.

5. Organem właściwym w sprawie cofnięcia zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, jest starosta właściwy ze względu na miejsce prowadzenia hodowli lub utrzymywania chartów rasowych lub ich mieszańców.

6. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, wygasa w razie zmiany miejsca prowadzenia hodowli lub utrzymywania chartów rasowych lub ich mieszańców.

7. Rozstrzygnięcia w sprawie wydania zezwolenia oraz cofnięcia zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, są podejmowane w formie decyzji administracyjnej.

Art. 11 [Łowiectwo]

1. Łowiectwo jest prowadzone zgodnie z podstawowymi kierunkami użytkowania terenów rolnych, leśnych i rybackich, w warunkach stałego polepszania zwierzyńca i środowiska jej bytowania.
2. Gospodarowanie populacjami zwierzyny wymaga w szczególności:
 - 1) tworzenia stałych i okresowych osłon dla zwierzyny (lasy, zadrzewienia, zakrzewienia, remizy, osłony miejsc i gowych);
 - 2) wzbogacania naturalnej bazy pokarmowej dla zwierzyny w lasach;
 - 3) zachowania istniejących naturalnych zbiorników wodnych, rekonstrukcji i tworzenia nowych;
 - 4) racjonalnego stosowania środków chemicznych w rolnictwie i leśnictwie;
 - 5) stosowania terminów i technik agrotechnicznych niezagrażających bytowaniu zwierzyny na danym terenie;
 - 6) utrzymywania korytarzy (ciągów) ekologicznych dla zwierzyny;
 - 7) utrzymywania struktury wiekowej i płciowej oraz liczebności populacji zwierzyny właściwych dla zapewnienia równowagi ekosystemów oraz realizacji głównych celów gospodarczych w rolnictwie, leśnictwie i rybactwie;
 - 8) ochrony zwierzyny przed zagrożeniem ruchu pojazdów samochodowych na drogach krajowych i wojewódzkich.

3. Dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich oraz wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast) i nadleśnicze Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe współdziałają w sprawach związanych z zagospodarowaniem obwodów łowieckich, w szczególności w zakresie ochrony i hodowli zwierzyny.

Art. 12 [Grodzenie; wznoszenie urządzeń] Dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich mogą, po uzyskaniu zgody właściciela, posiadacza lub zarządcy gruntu, wyznaczyć i oznakowywać zakazem wstępu obszary stanowiące ostoje zwierzyny oraz wznosić urządzenia związane z prowadzeniem gospodarki łowieckiej.

Art. 13 [Dzierżawcy i zarządcy obwodów - obowiązki] Dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich obowiązani są dokarmiać zwierziny, zwłaszcza w okresach występowania niedostatku pokarmu naturalnego oraz wówczas, gdy w sposób istotny może to wpłynąć na zmniejszenie szkód wyrządzanych przez zwierziny w uprawach i płodach rolnych oraz w gospodarce leśnej.

Art. 14 [Rozwinięcie] Dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich oraz właściciele, posiadacze i zarządcy gruntów są obowiązani zawiadomić właściwy organ Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej⁹⁾ lub urząd gminy albo najbliższy zakład leczniczy dla zwierząt o dostrzeżonych objawach chorób zwierząt ujętych wolno.

Art. 15 [Zwierzyna pozyskana]

1. Zwierzyna pozyskana w obwodzie łowieckim zgodnie z przepisami prawa stanowi własność dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego, a na terenach niewchodzących w skład obwodów łowieckich - własność Skarbu Państwa.
2. Zwierzyna bezprawnie pozyskana stanowi własność Skarbu Państwa.
3. Osoby wykonujące polowanie mogą odstąpić im zwierziny spośród według własnego uznania, z wyjątkiem ceniem odprzedawcy.
4. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wysokość ekwiwalentu za zwierziny bezprawnie pozyskane, podmioty właściwe do zagospodarowania w imieniu Skarbu Państwa bezprawnie pozyskanej zwierzyny, pobrania środków pochodzących ze sprzedaży tuszy oraz należącego ekwiwalentu, uwzględniając sposób pozyskiwania zwierzyny, jej gatunek, wielokrotność wartości rynkowej tuszy, a w przypadku samców zwierzyny płowej także jej wartość trofealną.

Art. 16 [Hodowla fermowa]

1. Zabrania się chowu i hodowli zamkniętej zwierząt łownych, z wyjątkiem bałanta oraz zwierząt uznanych za zwierzęta gospodarskie na podstawie odrębnych przepisów.
2. Minister właściwy do spraw środowiska może wydać zgodę na chów i hodowlę zamkniętą zwierząt łownych niebędących zwierzętami gospodarskimi do celów badań naukowych, dydaktyki, zasiedlenia lub eksportu zwierziny żywej.

Rozdział 4. Działalność gospodarcza w zakresie łowiectwa.

Art. 17 (uchylony)¹⁰⁾

Art. 18 [Warunki wykonywania działalności]

- 1.¹¹⁾ Przedsiębiorca podejmujący lub wykonujący działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług turystycznych obejmujących polowania wykonywane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz polowania za granicą jest obowiązany spełniać następujące warunki:
 - 1) ustanowi obowiązkowe zabezpieczenie majątkowe roszczeń osób trzecich z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez przedsiębiorcę;
 - 2) złoży z wynikiem pozytywnym egzamin ze znajomości zasad wykonywania polowania oraz zasad ochrony przyrody lub zatrudnia osobę spełniającą ten warunek;
 - 3) składa właściwemu marszałkowi województwa, przed upływem terminu obowiązywania poprzedniej umowy albo blokady środków finansowych na rachunku bankowym, oryginały dokumentów potwierdzających zawarcie kolejnej umowy, albo dokonanie kolejnej blokady środków finansowych, o których mowa w ust. 3.
- 2.¹²⁾ Warunkiem wykonywania działalności, o której mowa w ust. 1, jest również niekaralność przedsiębiorcy i osób kierujących jego działalnością za umyślnie przestępstwo określone w art. 52 i art. 53 oraz przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu.
- 3.¹³⁾ Ustanowienie zabezpieczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, polega na:
 - 1) zawarciu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z wykonywaniem działalności albo
 - 2) zawarciu umowy gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej, albo

3) blokadzie środków finansowych na rachunku bankowym, na rzecz właściciela ciwego samorządu województwa, w wysokości 4% rocznego przychodu z tytułu wykonywania przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej, o której mowa w ust. 1, uzyskanego w roku obrotowym poprzedzającym rok zawarcia umowy, jednak nie mniej niż równoważną w złotych 20 000 euro obliczoną według średniego kursu walut obcych ogłoszanego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym została dokonana blokada środków.

4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, minimalną wysokość sumy gwarancji, o których mowa w ust. 3 pkt 2, uwzględniając zakres wykonywanej przez przedsiębiorców działalności.

5. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, po zasięgnięciu opinii Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanej działalności.

Art. 19 (uchylony)¹⁴⁾

Art. 20 (uchylony)¹⁵⁾

Art. 21 [Egzamin]

1. Egzamin ze znajomości wykonywania polowania oraz zasad ochrony przyrody przeprowadza komisja egzaminacyjna powołana przez ministra właściwego do spraw środowiska.

2. Złożenie z pozytywnym wynikiem egzaminu, o którym mowa w ust. 1, komisja egzaminacyjna stwierdza za wiadczeniem.

3. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia:

1) liczbę członków komisji, o której mowa w ust. 1, oraz jej skład, tak aby w skład komisji wchodziło:

a) nie mniej niż 3 członków spośród ekspertów z dziedziny ochrony przyrody, gospodarki łowieckiej oraz zasad posiadania i posługiwania siłami broni palnej;

b) przedstawiciel ministra właściwego do spraw środowiska - jako przewodniczący komisji,

c) przedstawiciel Polskiego Związku Łowieckiego,

d) przedstawiciel Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe;

2) dokumenty, jakie przedkłada osoba ubiegająca się o przystąpienie do egzaminu, o którym mowa w ust. 1, umownie wraz z pełną identyfikacją tej osoby;

3) sposób przeprowadzania egzaminu, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając objęcie tym egzaminem sprawdzenia znajomości przepisów dotyczących ochrony przyrody, gospodarki łowieckiej oraz posiadania i posługiwania siłami broni palnej;

4) wzór za wiadczenia, o którym mowa w ust. 2.

Art. 22 [Obowiązek przedsiębiorcy]

1. Przedsiębiorca wykonujący działalność gospodarczą w zakresie obrotu zwierzami żywymi oraz obrotu tuszami zwierziny i ich częściami, z wyłączeniem sprzedaży dokonywanej przez dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest obowiązany:

1) prowadzi ewidencję skupu w każdym punkcie skupu;

2) zapewnia badania zwierziny i mięsa zgodnie z przepisami o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz Inspekcji Weterynaryjnej.

2. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, zakres ewidencji, o której mowa w ust. 1 pkt 1, oraz jej wzór, kierując się rodzajem wykonywanej działalności gospodarczej w zakresie obrotu zwierzami żywymi lub tuszami zwierziny i ich częściami.

Art. 22a [Zakaz wykonywania działalności]¹⁶⁾

1. W przypadku stwierdzenia naruszenia warunków wymaganych do prowadzenia działalności gospodarczej, o której mowa w art. 18 ust. 1, właściwy marszałek województwa wzywa przedsiębiorcę do usunięcia naruszenia w wyznaczonym terminie.

2. W przypadku nieusunięcia naruszenia, o których mowa w ust. 1, właściwy marszałek województwa wydaje decyzję o zakazie wykonywania działalności gospodarczej, o której mowa w art. 18 ust. 1, przez okres 3 lat.

Art. 22b [Odesłanie] W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

Rozdział 5. Obwody łowieckie.

Art. 23 [Pojęcie obwodu]

1. Obwód łowiecki stanowi obszar gruntów o określonej powierzchni, zamkniętej jego granicami, nie mniejszy niż trzy tysiące hektarów, na którego obszarze istnieją warunki do prowadzenia łowiectwa.

2. W szczególnych przypadkach, uzasadnionych względami racjonalnej gospodarki łowieckiej i warunkami terenowymi, mogą być tworzone, za zgodą ministra właściwego do spraw środowiska, obwody łowieckie o mniejszej powierzchni.

Art. 24 [Rodzaje obwodów]

1. Obwody łowieckie dzielą się na obwody łowieckie leśne i polne.

2. Obwód łowiecki leśny jest to obszar, w którym grunty leśne stanowią co najmniej 40% ogólnej powierzchni tego obszaru.

3. Obwód łowiecki polny jest to obszar, w którym grunty leśne stanowią mniej niż 40% ogólnej powierzchni tego obszaru.

Art. 25 [Obwody łowieckie - zasady] Obwody łowieckie są tworzone przy uwzględnieniu następujących zasad:

1) optymalnego zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony, zachowania i rozwoju preferowanych gatunków zwierziny;

2) unikania dzielenia zbiorników wodnych;

3) ustalania przebiegu granic po naturalnych lub wyraźnych znakach w terenie.

Art. 26 [Wyłączenie z obwodów] W skład obwodów łowieckich nie wchodzi:

- 1) parki narodowe i rezerваты przyrody, z wyjątkiem rezerwatów lub ich części, w których na obszarach wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych nie zabroniono wykonywania polowania;
- 2) tereny w granicach administracyjnych miast; jeżeli jednak granice te obejmują większe obszary leśne lub rolne, z obszarów tych może być utworzony obwód łowiecki lub mogą być one włączone do innych obwodów łowieckich;
- 3) tereny zajęte przez miejscowości niezaliczane do miast, w granicach obejmujących zabudowania mieszkalne i gospodarcze z podwórzami, placami i ulicami oraz drogami wewnątrz tych miejscowości;
- 4) budowle, zakłady i urządzenia, tereny przeznaczone na cele społeczne, kultu religijnego, przemysłowe, handlowe, składowe, transportowe i inne cele gospodarcze oraz obiekty o charakterze zabytkowym i specjalnym, w granicach ich ogrodzeń.

Art. 27 [Podział na obwody]

1.¹⁷⁾ Podziału na obwody łowieckie oraz zmiany granic tych obwodów dokonuje w obrębie województwa właściwy sejmik województwa, w drodze uchwały, po zasięgnięciu opinii właściwego dyrektora regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe i Polskiego Związku Łowieckiego, a także właściwej izby rolniczej.

2.¹⁸⁾ Jeżeli obwód łowiecki ma się znajdować w obszarze więcej niż jednego województwa, uchwała, o której mowa w ust. 1, podejmuje sejmik województwa właściwy dla przeważającego obszaru gruntów w uzgodnieniu z sejmikiem województwa właściwym dla pozostałego gruntu.

3. Podział na obwody łowieckie obszarów gruntów pozostających w zarządzie organów wojskowych lub przydzielonych tym organom do wykorzystania oraz zmiana granic tych obwodów odbywa się w porozumieniu z tymi organami.

Art. 28 [Dzierżawca obwodów]

1. Obwody łowieckie wydzierżawia się kołom łowieckim Polskiego Związku Łowieckiego, z zastrzeżeniem ust. 1a.

1a. Obwody łowieckie podlegają wydzierżawieniu przez Polski Związek Łowiecki tylko wtedy, gdy adne koło łowieckie nie jest zainteresowane ich dzierżawieniem i tylko do czasu złożenia oferty przez koło łowieckie.

2. Minister właściwy do spraw rodowiska, po zasięgnięciu opinii Polskiego Związku Łowieckiego, może, w drodze decyzji, wyłączyć obwody łowieckie z wydzierżawiania i przekazać je na czas nie krótszy niż 10 lat w zarząd z przeznaczeniem na ośrodki hodowli zwierziny, w których - oprócz polowania - realizowane są cele związane w szczególności z:

- 1) prowadzeniem wzorcowego zagospodarowania łowisk, wdrażaniem nowych osiągnięć z zakresu łowiectwa;
- 2) prowadzeniem badań naukowych;
- 3) odtwarzaniem populacji zanikających gatunków zwierząt dziko żyjących;
- 4) hodowl rodzimych gatunków zwierząt łownych w celu zasiedlania łowisk;
- 5) hodowl zwierząt łownych szczególnie pożytecznych w biocenozach leśnych;
- 6) prowadzeniem szkoleń z zakresu łowiectwa.

3. Ośrodki hodowli zwierziny mogą być prowadzone za zgodą ministra właściwego do spraw rodowiska przez: Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Polski Związek Łowiecki, instytucje naukowo-dydaktyczne oraz inne jednostki, które do dnia wejścia w życie ustawy prowadziły takie ośrodki. Prawo do prowadzenia ośrodków hodowli zwierziny jest niezbywalne.

4. Minister właściwy do spraw rodowiska, po zasięgnięciu opinii Polskiego Związku Łowieckiego, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady przekazywania w zarząd obwodów łowieckich wyłączonych z wydzierżawiania, uwzględniając tryb postępowania, jednostkom, których zadania ustawowe dają gwarancję realizacji celów, o których mowa w ust. 2.

Art. 29 [Rozwinięcie]

1. Obwody łowieckie wydzierżawiają, na wniosek Polskiego Związku Łowieckiego, po zasięgnięciu opinii wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz właściwej izby rolniczej:

- 1) obwody łowieckie leśne - dyrektor regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe;
- 2) obwody łowieckie polne - starosta, wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej;
- 3) obwody łowieckie znajdujące się na terenie więcej niż jednego powiatu - starosta powiatu, na terenie którego znajduje się największa część obwodu łowieckiego.

1a. Obwód łowiecki obejmujący obszar gruntów pozostających w zarządzie organów wojskowych lub przydzielonych tym organom do wykorzystania może być wydzierżawiony kołom łowieckim za zgodą tych organów.

2. Obwody łowieckie wydzierżawia się na czas nie krótszy niż 10 lat. Po upływie tego okresu dotychczasowemu dzierżawcy przysługuje pierwszeństwo w zawarciu umowy dzierżawy na dalszy okres.

3. W przypadku podziału obwodu łowieckiego dotychczasowemu dzierżawcy lub zarządcy przysługuje prawo wyboru dzierżawy lub zarządzenia jednym z obwodów łowieckich powstałych z podziału.

4. W przypadku podziału obwodu łowieckiego lub zmiany jego granic następuje rozliczenie z jego dotychczasowym dzierżawcą lub zarządcą z tytułu nadpłaconego czynszu dzierżawnego oraz nakładów na zagospodarowanie, poniesionych w ostatnich 2 latach przed dokonaniem tego podziału lub zmian. Kwota ustalona w rozliczeniu wypłaca ustępującemu dzierżawcy lub zarządcy dzierżawca lub zarządca nowo utworzonego obwodu łowieckiego.

5. Zasada określona w ust. 4 obowiązuje także w przypadku wyłączenia obwodu łowieckiego z wydzierżawiania w trakcie trwania umowy dzierżawy.

6. W przypadku określonym w art. 28 ust. 1a i przekazaniu przez Polski Związek Łowiecki dzierżawnego obwodu łowieckiego kołom łowieckim, następuje rozliczenie między stronami obejmujące zwrot nadpłaconego czynszu dzierżawnego, nakładów poniesionych na zagospodarowanie obwodu za okres dzierżawy obwodu łowieckiego przez Polski Związek Łowiecki, nie dłużej jednak niż 2 ostatnie lata.

Art. 29a [Umowa dzierżawy obwodu]

1. Umowa dzierżawy obwodu łowieckiego w szczególności powinna zawierać:

- 1) numer i powierzchnię obwodu łowieckiego;
- 2) obszar gruntów leśnych i polnych wchodzących w skład obwodu łowieckiego;

- 3) kategori obwodu łowieckiego;
 - 4) wysoko czynszu za dzier aw obwodu łowieckiego i termin jego płatno ci;
 - 5) obowi zki stron umowy;
 - 6) zasady zastosowania odstrzału zast pczego;
 - 7) sposób i terminy rozlicze mi dzy stronami umowy w przypadku jej rozwi zania.
2. Umowa dzier awy obwodu łowieckiego ulega rozwi zaniu w przypadku:
- 1) wył czenia obwodu łowieckiego z wydzier awienia;
 - 2) rozwi zania koła łowieckiego;
 - 3) zgodnego o wiadczenia stron.
3. W kwestiach nieuregulowanych w ustawie stosuje si przepisy Kodeksu cywilnego dotycz ce dzier awy.

Art. 30 [Udział w kosztach]

1. W przypadku nieusprawiedliwionego niezrealizowania rocznego planu łowieckiego dzier awcy obwodów łowieckich obowi zani s do udziału w kosztach ochrony lasu przed zwierzyn .
2. Udział w kosztach, o których mowa w ust. 1, uwzgl dnia si w wysoko ci czynszu za dzier aw obwodu łowieckiego, przy czym udział ten przypada w cało ci wła ciwemu nadle nictwu.
- 2a. Czynsz dzier awny ustala si , w zale no ci od kategorii obwodu łowieckiego, mno c ilo hektarów obszaru dzier awionego obwodu łowieckiego przez równowarto pieni n yta, stosuj c wska nik przeliczeniowy, który nie mo e by wy szy ni 0,07 q yta za 1 hektar.
3. Minister wła ciwy do spraw rodowiska, w porozumieniu z ministrem wła ciwym do spraw rolnictwa, po zasi gni ciu opinii Polskiego Zwi zku Łowieckiego, okre li, w drodze rozporz dzenia:
 - 1) zasady kategoryzacji obwodów łowieckich, uwzgl dniaj c liczebno poszczególnych gatunków zwierzyny w okre lonych rodowiskach jej bytowania, rodzaj i wielko jej pozyskania oraz nasilenie czynników antropogenicznych;
 - 2) szczegółowe zasady ustalenia czynszu dzier awnego, uwzgl dniaj c powierzchni i kategori obwodu łowieckiego, stosuj c za podstaw do wylicze cen yta ustalón na podstawie ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz.U. z 1993 r. Nr 94, poz. 431, z pó n. zm.);
 - 3) szczegółowe zasady ustalania partycypacji, o której mowa w ust. 1, uwzgl dniaj c niezrealizowanie rocznego planu łowieckiego w zakresie pozyskania: łosi, jeleni, danieli i saren, przy czym nie mo e ona przekroczy 10% warto ci wpływów ze sprzeda y tusz tych gatunków w roku poprzednim.

Art. 31 [Czynsz dzier awny]

1. Wydzier awiaj cy obowi zany jest rozliczy otrzymany czynsz dzier awny mi dzy nadle nictwami i gminami.
2. Nadle nictwu przypada czynsz odpowiadaj cy powierzchni pa stwowych gruntów le nych, a gminom - odpowiadaj cy pozostałej powierzchni obwodu łowieckiego.
3. Za obwody łowieckie wył czone z wydzier awiania zarz dcy tych obwodów uiszczaj ekwiwalent równy wysoko ci redniego czynszu za dzier aw , stosowanego w obwodach łowieckich, wydzier awionych na obszarze danej gminy lub gmin s siednich, a nale no rozliczaj wedłóg zasad okre lonych w ust. 1 i 2.

Rozdział 6. Polski Zwi zek Łowiecki.

Art. 32 [Status prawny]

1. Polski Zwi zek Łowiecki jest zrzeszeniem osób fizycznych i prawnych, które prowadz gospodark łowiecką poprzez hodowl i pozyskiwanie zwierzyny oraz działaj na rzecz jej ochrony poprzez regulacj liczebno ci populacji zwierz t łownych.
2. Polski Zwi zek Łowiecki posiada osobowo prawn .
3. Polski Zwi zek Łowiecki oraz koła łowieckie działaj na podstawie ustawy oraz statutu uchwalonego przez Krajowy Zjazd Delegatów Polskiego Zwi zku Łowieckiego.
4. Statut Polskiego Zwi zku Łowieckiego okre la w szczególno ci:
 - 1) teren działania i siedzib Polskiego Zwi zku Łowieckiego;
 - 2) sposób nabywania i utraty członkostwa w Polskim Zwi zku Łowieckim oraz kole łowieckim, zasady przynale no ci do kół łowieckich, przyczyny utraty członkostwa oraz prawa i obowi zki członków;
 - 3) organy Polskiego Zwi zku Łowieckiego oraz koła łowieckie, ich kompetencje, tryb dokonywania ich wyboru, zmiany b d uzupełnienia składu;
 - 4) zadania koła łowieckiego i sposób ich realizacji oraz zasady reprezentowania koła łowieckiego;
 - 5) fundusze i maj tek Polskiego Zwi zku Łowieckiego oraz koła łowieckiego, a tak e sposób ich tworzenia, nabywania i zbywania;
 - 6) warunki wa no ci podejmowanych przez organy Polskiego Zwi zku Łowieckiego b d koła łowieckiego uchwał;
 - 7) sposób ustanawiania składek członkowskich oraz wpisowego na rzecz Polskiego Zwi zku Łowieckiego i koła łowieckiego;
 - 8) zasady uchwalania i dokonywania zmian statutu;
 - 9) zasady post powania wewn trzorganizacyjnego;
 - 10) wzory deklaracji członkowskich w Polskim Zwi zku Łowieckim oraz kole łowieckim;
 - 11) sankcje dyscyplinarne za naruszenie obowi zków członkowskich;
 - 12) warunki i sposób ł czenia si , podziału, rozwi zywania oraz likwidacji koła łowieckiego.
5. Osoba fizyczna mo e zosta członkiem Polskiego Zwi zku Łowieckiego, je eli:
 - 1) jest pełnoletnia;
 - 2) korzysta z pełni praw publicznych;
 - 3) nie była karana za przest pstwa wymienione w prawie łowieckim;
 - 4) nabyła uprawnienia do wykonywania polowania;
 - 5) zło yła deklaracj i ui ciła wpisowe.
6. Członkowie Polskiego Zwi zku Łowieckiego podlegaj obowi zkowemu ubezpieczeniu od nast pstw nieszcz liwych wypadków i od odpowiedzialno ci cywilnej w zakresie czynno ci zwi zanych z gospodark łowieck i polowaniami.

Art. 32a [Władze zwi zku]

1. Organami Polskiego Związku Łowieckiego są :

1) Krajowy Zjazd Delegatów Polskiego Związku Łowieckiego, jako najwyższa władza Polskiego Związku Łowieckiego, który tworzy, wyłonił w wyborach poświadczonych, przedstawicieli kół łowieckich i przedstawicieli członków niezrzeszonych w kołach łowieckich;

2) Naczelna Rada Łowiecka, do zadań której należy ustalanie kierunków i planów działalności Polskiego Związku Łowieckiego między Krajowymi Zjazdami Delegatów oraz realizacja innych zadań przewidzianych statutem, oraz Okręgowe Rady Łowieckie;

3) Zarząd Główny jako organ zarządzający.

2. Zarząd Główny Polskiego Związku Łowieckiego reprezentuje Związek na zewnątrz.

3. Polski Związek Łowiecki zobowiązany jest posiadać organy kontroli wewnętrznej.

4. Statut Polskiego Związku Łowieckiego może przewidywać powoływanie innych organów krajowych i okręgowych, które realizują - na terenie swego działania - zadania określone w art. 34.

Art. 33 [Kół łowieckie]

1. Kół łowieckie zrzeszają osoby fizyczne i są podstawowym ogniwem organizacyjnym w Polskim Związku Łowieckim w realizacji celów i zadań łowiectwa.

2. Kół łowieckie posiadają osobowo prawną i ponoszą odpowiedzialność za swoje zobowiązania.

3. Osobowo prawną kół łowieckie nabywają i tracą z dniem nabycia lub utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim.

4. Wskazane statutem organy okręgowe, o których mowa w art. 32a ust. 4, koordynują i nadzorują działalność kół łowieckich oraz członków - osób fizycznych niezrzeszonych w kołach łowieckich.

5. Organy, o których mowa w ust. 4, uchylają, w ramach nadzoru, sprzeczne z prawem bądź statutem Polskiego Związku Łowieckiego uchwały kół łowieckich.

6. W sprawach nabycia lub utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim oraz utraty członkostwa w kół łowieckim zainteresowany może - po wyczerpaniu postępowania wewnątrzorganizacyjnego - dochodzić swoich praw na drodze sądowej.

Art. 33a [Założeń; członkowie]

1. Kół łowieckie powinny liczyć co najmniej 10 osób fizycznych bądź innych członkami Polskiego Związku Łowieckiego.

2. Założeń kół podpisują i składają deklarację członkowską.

3. Założeń kół, którzy podpisali i złożyli deklarację, stają się członkami kół z chwilą przyjęcia go do Polskiego Związku Łowieckiego.

Art. 34 [Zadania] Do zadań Polskiego Związku Łowieckiego należy :

1) prowadzenie gospodarki łowieckiej;

2) troska o rozwój łowiectwa i współdziałanie z administracją rządową i samorządową, jednostkami organizacyjnymi Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe i parkami narodowymi oraz organizacjami społecznymi w ochronie środowiska przyrodniczego, w zachowaniu i rozwoju populacji zwierząt łownych i innych zwierząt dziko żyjących;

3) pielęgnowanie historycznych wartości kultury materialnej i duchowej łowiectwa;

4) ustalanie kierunków i zasad rozwoju łowiectwa, zasad selekcji populacyjnej i osobniczej zwierząt łownych;

5) czuwanie nad przestrzeganiem przez członków Polskiego Związku Łowieckiego prawa, zasad etyki, obyczajów i tradycji łowieckich;

6) prowadzenie dyscyplinarnego sądownictwa łowieckiego;

7) organizowanie szkolenia w zakresie prawidłowego łowiectwa i strzelectwa myśliwskiego;

8) prowadzenie i popieranie działalności wydawniczej i wystawienniczej o tematyce łowieckiej;

9) współpraca z pokrewnymi organizacjami zagranicznymi;

10) wspieranie i prowadzenie prac naukowych w zakresie gospodarowania zwierzętami;

11) prowadzenie i popieranie hodowli użytkowych psów myśliwskich i ptaków łowczych;

12) realizacja innych zadań zleconych przez ministra właściwego do spraw środowiska.

Art. 35 [Finansowanie]

1. Działalność Polskiego Związku Łowieckiego jest finansowana z funduszy własnych, wpisowego, składek członkowskich, zapisów i darowizn oraz dochodów z działalności gospodarczej.

2. Dochód z działalności gospodarczej Polskiego Związku Łowieckiego oraz kół łowieckich służy wyłącznie realizacji ich celów statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między członków. Mienie Polskiego Związku Łowieckiego i kół łowieckich nie podlega podziałowi między członków.

3. Przepisy regulujące zasady gospodarki finansowej stowarzyszeń stosuje się odpowiednio do gospodarki finansowej Polskiego Związku Łowieckiego.

Art. 35a [Organ nadzorczy]

1. Nadzór nad działalnością Polskiego Związku Łowieckiego sprawuje minister właściwy do spraw środowiska.

2. Przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855, z 2003 r. Nr 96, poz. 874 oraz z 2004 r. Nr 102, poz. 1055) regulujące zasady nadzoru nad stowarzyszeniami stosuje się odpowiednio do nadzoru nad działalnością Polskiego Związku Łowieckiego.

Rozdział 7. Straż łowiecka.

Art. 36 [Zadania]

1. Tworzy się Państwowa Straż Łowiecka jako umundurowana, uzbrojona i wyposażona w terenowe, oznakowane rodki transportu formacji podległe wojewodzie.

1a. Koordynacją działań Państwowej Straży Łowieckiej na obszarze województwa w zakresie realizacji zadań, o których mowa w art. 37 ust. 1, prowadzi komendant wojewódzki Państwowej Straży Łowieckiej powoływany przez wojewodę.

2. Dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich mają obowiązek zatrudnić lub powołać co najmniej jednego strażnika, którego zadaniem jest ochrona zwierzyny i prowadzenie gospodarki łowieckiej.

3. Stra łowieck stanowi :

- 1) Pa stwowa Stra Łowiecka;
- 2) strażnicy łowieccy powoływani lub zatrudniani przez dyrektorów i zarządców obwodów łowieckich.

Art. 37 [Rozwinięcie]

1.¹⁹⁾ Zadaniem Państwowej Straży Łowieckiej jest kontrola realizacji przepisów ustawy, a w szczególności w zakresie:

- 1) ochrony zwierzyny;
 - 2) zwalczania kłusownictwa i wszelkiego szkodnictwa łowieckiego;
 - 3) zwalczania przestępstw i wykroczeń w zakresie łowiectwa;
 - 4) kontroli legalności skupu i obrotu zwierzynami;
 - 5) kontroli przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie obrotu zwierzynami oraz obrotu tuszami zwierzyny i ich częściami dotyczącej prowadzenia ewidencji skupu w każdym punkcie skupu.
2. Państwowa Straż Łowiecka współpracuje z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji jego zadań ustawowych.

Art. 38 [Strażnik łowiecki - wymagania]

1.²⁰⁾ Strażnikiem Państwowej Straży Łowieckiej oraz strażnikiem łowieckim może być osoba, która:

- 1) posiada obywatelstwo polskie;
- 2) ukończyła 21 lat;
- 3) korzysta z pełni praw publicznych;
- 4) posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe;
- 5) (uchylony)
- 6) posiada dobry stan zdrowia;
- 7) nie była karana sądowo;
- 8) ukończyła z wynikiem pozytywnym przeszkolenie według programu opracowanego przez ministra właściwego do spraw rodzinnych i pomocy społeczeństwu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych.

2. Strażnicy Państwowej Straży Łowieckiej współpracują z pracownikami urzędów wojewódzkich.

Art. 38a [Umundurowanie] Strażnikowi Państwowej Straży Łowieckiej przysługuje bezpłatne umundurowanie wraz z oznakami służbowymi i odznakami służbowymi, które zobowiązany jest nosić przy wykonywaniu czynności służbowych.

Art. 39 [Uprawnienia i obowiązki]

1. Na terenach obwodów łowieckich ochrona zwierzyny oraz ochrona mienia dyrektorów i zarządców, zwalczaniem przestępstw i wykroczeń w zakresie szkodnictwa łowieckiego i szkodnictwa przyrodniczego, popełnianych w obwodach łowieckich polnych i leśnych, zajmują się strażnicy Państwowej Straży Łowieckiej, na zasadach określonych w Kodeksie postępowania karnego i Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia.

2. Strażnicy Państwowej Straży Łowieckiej przy wykonywaniu zadań określonych w ust. 1 mają prawo do:

- 1) legitymowania osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia w celu ustalenia ich tożsamości;
- 2) nakładania i odbierania grzywn w drodze mandatu karnego za wykroczenia popełniane na terenach obwodów łowieckich w zakresie szkodnictwa łowieckiego;
- 3) zatrzymywania i dokonywania kontroli środków transportu w obwodach łowieckich oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie, w celu sprawdzenia ich ładunku oraz przeglądu zawartości bagażu, w razie zaistnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa lub wykroczenia;
- 4) przeszukania osób, pomieszczeń i innych miejsc w przypadkach uzasadnionego podejrzenia o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia na zasadach określonych w Kodeksie postępowania karnego;
- 5) ujęcia sprawcy przestępstwa lub wykroczenia na miejscu czynu lub w pobliżu pod tym bezpośrednio po popełnieniu przestępstwa i doprowadzenia do jednostki Policji;
- 6) odbierania za pokwitowaniem przedmiotów pochodzących z przestępstwa lub wykroczenia oraz narzędzi i środków służących do ich popełnienia oraz ich zabezpieczenia;
- 7) prowadzenia dochodzeń oraz wnoszenia i popierania aktu oskarżenia w postępowaniu uproszczonym, jeżeli przedmiotem przestępstwa jest zwierzyna, w trybie i na zasadach określonych w Kodeksie postępowania karnego;
- 8) prowadzenia postępowania w sprawach o wykroczenia oraz udziału w rozprawach przed *kolegium do spraw wykroczeń*²¹⁾ w charakterze oskarżyciela publicznego i wnoszenia *rodków zaskarżenia*²²⁾ do sądu rejonowego od rozstrzygnięcia *kolegium do spraw wykroczeń*²¹⁾ w sprawach zwalczania wykroczeń w zakresie szkodnictwa łowieckiego;
- 9) dokonywania kontroli podmiotów prowadzących skup, przerób i sprzedaż tusz zwierzyny lub ich części w zakresie sprawdzenia ródki jej pochodzenia;
- 9a) dokonywania kontroli podmiotów prowadzących obrót zwierzynami oraz podmiotów prowadzących chów i hodowlę zwierząt łownych w zakresie sprawdzenia ródki ich pochodzenia;
- 9b) dokonywania kontroli podmiotów prowadzących sprzedaż usług obejmujących polowania wykonywane przez cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 10) noszenia broni palnej bojowej, broni myśliwskiej rutowej, pałki wielofunkcyjnej i kajdanek oraz pocisków, w tym pocisków niepenetracyjnych;
- 11) noszenia miotacza gazu obojętnego;
- 12) udzielenia niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, zwracania się o taką pomoc do jednostek gospodarczych, organizacji społecznych, jak również w nagłych przypadkach do każdego obywatela o udzielenie doraźnej pomocy na zasadach określonych w przepisach o Policji, określających szczegółowo zasady udzielenia takiej pomocy.

3. Strażnik Państwowej Straży Łowieckiej może, wobec osób uniemożliwiających wykonywanie przez niego czynności określonych w ustawie, stosować środki przymusu bezpośredniego w postaci:

- 1) siły fizycznej;
- 2) chemicznych środków obojętnego w postaci miotacza gazu obojętnego;
- 3) pałki wielofunkcyjnej;
- 4) kajdanek;

- 5) pocisków niepenetracyjnych.
4. Zastosowanie przez strażnika Państwowej Straży Łowieckiej środków przymusu bezpo-
redniego, o których mowa w ust. 3, powinno odpowiadać potrzebom wynikającym z istniejącej sytuacji i zmierzać do
podporządkowania się osoby wydanym poleceniom.
5. Jeżeli zastosowanie środków przymusu bezpo-
redniego, o których mowa w ust. 3, okazało się niewystarczające lub ich użycie ze względu na okoliczności danego zdarzenia nie jest możliwe, strażnik
Państwowej Straży Łowieckiej ma prawo w tych przypadkach:
- 1) w celu odparcia bezpo-
redniego i bezprawnego zamachu na życie własne lub innej osoby;
 - 2) przeciwko osobie, która usiłuje bezprawnie, przemoc odebrać broń palną strażnikowi lub innej osobie
uprawnionej do posiadania broni palnej;
 - 3) przeciwko osobie nieporządkującej się wezwaniu do natychmiastowego porzucenia broni lub innego
niebezpiecznego narzędzia, którego użycie zagroziłoby życiu lub zdrowiu strażnika albo innej osobie.
6. Użycie broni palnej powinno nastąpić w sposób wyrządzający najmniej szkodę osobie, przeciwko której
użyto broni, i nie może zmierzać do pozbawienia jej życia, a także narazić na niebezpieczeństwo utraty życia lub
zdrowia innych osób.
7. Do wykonywania przez strażnika Państwowej Straży Łowieckiej czynności, o których mowa w ust. 2, a także
do użycia przez niego środków przymusu, o których mowa w ust. 3 i 5, stosuje się odpowiednio przepisy o Policji.
8. Strażnikowi Państwowej Straży Łowieckiej wykonującemu obowiązki na terenach obwodów łowieckich
przysługują uprawnienia określone innymi przepisami odnoszącymi się do:
- 1) Straży Ochrony Przyrody²³⁾ - w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie przyrody;
 - 2) Państwowej Straży Rybackiej - w zakresie kontroli legalności dokonywania połowu;
 - 3) strażników leśnych - w zakresie zwalczania szkodnictwa leśnego.
9. Czynności, o których mowa w ust. 3, powinny być wykonywane w sposób możliwie najmniej naruszający dobra
osobiste osoby, w stosunku do której zostały podjęte.
10. Na sposób przeprowadzenia czynności, o których mowa w ust. 2, przysługuje zaopiniowanie do prokuratora.
11. Strażnicy Państwowej Straży Łowieckiej przy wykonywaniu czynności służbowych korzystają z ochrony
prawnej przewidzianej w przepisach Kodeksu karnego dla funkcjonariusza publicznego.

Art. 40 [Współdziałanie]

1. Strażnicy, o których mowa w art. 36 ust. 3 pkt 2:
 - 1) wykonują zadania, współdziałają z Państwową Strażą Łowiecką. Przy wykonywaniu czynności
służbowych przysługują im uprawnienia oraz obowiązki zasady, o których mowa w art. 39 ust. 2 pkt 1, 5, 6, 9 i
11, ust. 3 pkt 1 i 2, ust. 4 oraz ust. 9-11;
 - 2) mają prawo do noszenia i używania broni myśliwskiej w celach ochrony zwierzyny przed drapieżnikami
znajdującymi się na lądzie zwierząt łownych, zgodnie z rocznym planem łowieckim, o ile są członkami Polskiego
Związku Łowieckiego.
2. Przy wykonywaniu czynności, o których mowa w ust. 1, strażnik łowiecki ma obowiązek nosić odznakę
strażnika oraz na jego żądanie okazuje legitymację służbową.
3. Broń myśliwska, o której mowa w ust. 1 pkt 2, może być nabywana przez dzierżawców i zarządców
obwodów łowieckich oraz używana, ewidencjonowana i przechowywana na zasadach określonych w przepisach o
bronii i amunicji.

Art. 41 [Upoważnienie]

1. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych i
Ministrem Sprawiedliwości, określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania kwalifikacji zawodowych,
wzory legitymacji, umundurowania, oznak służbowych oraz odznak służbowych strażników Państwowej Straży
Łowieckiej, a także szczegółowe kwalifikacje zawodowe, wzór oznaki i legitymacji strażnika łowieckiego.
2. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych
określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady:
 - 1) współdziałania Państwowej Straży Łowieckiej z Policją i Polskim Związkiem Łowieckim;
 - 2) posiadania, ewidencjonowania i przechowywania broni palnej bojowej, broni myśliwskiej rutowej, amunicji
oraz miotaczy gazu obojętnego w siedzibach strażnicy.
3. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych,
określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe sposoby używania, ewidencjonowania i przechowywania w
siedzibach Państwowej Straży Łowieckiej broni palnej bojowej, broni myśliwskiej rutowej, amunicji i miotaczy
gazu obojętnego. Rozporządzenie powinno określać szczegółowe wymagania dotyczące przechowywania,
używania, ewidencjonowania w siedzibach Państwowej Straży Łowieckiej broni palnej bojowej, broni myśliwskiej
rutowej, amunicji do tej broni oraz miotaczy gazu obojętnego, a także wzory dokumentów niezbędnych
do ewidencjonowania broni i amunicji oraz miotaczy gazu obojętnego, jej wydawania i zdania, jak również
warunki techniczne, jakim powinien odpowiadać magazyn broni.

Rozdział 8. Wykonywanie polowania.

Art. 42 [Zasady polowania]

1. Polowanie może być wykonywane przez członków Polskiego Związku Łowieckiego lub cudzoziemców, o
których mowa w art. 42a ust. 1, za zgodą dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego.
2. ²⁴⁾Podczas polowania uprawniony do jego wykonywania zobowiązany jest posiadać:
 - 1) legitymację członkowską Polskiego Związku Łowieckiego. Wymóg ten nie dotyczy cudzoziemców
wymienionych w art. 42a ust. 1 i art. 43 ust. 1;
 - 2) pozwolenie na posiadanie broni myśliwskiej lub inny dokument uprawniający do jej posiadania, jeżeli
wykonuje polowanie za pomocą broni przeznaczonej do celów łowieckich;
 - 3) zezwolenie ministra właściwego do spraw rolnictwa na łowienie zwierzyny przy użyciu ptaka łowczego,
jeżeli wykonuje polowanie przy pomocy ptaków łowczych.
3. Wyróżnia się trzy rodzaje uprawnień do wykonywania polowania:
 - 1) podstawowe - uprawniające do odstrzału zwierząt łownych, z wyjątkiem samców zwierzyny płowej;

- 2) selekcyjne - uprawniające do odstrzału wszystkich zwierząt łownych;
- 3) sokolnicze - uprawniające do łowienia zwierzyny przy pomocy ptaków łowczych.
4. Warunkiem uzyskania uprawnień do wykonywania polowania, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, jest:
 - 1) odbycie rocznego stażu w kole łowieckim lub o rodoku hodowli zwierzyny;
 - 2) odbycie szkolenia przeprowadzonego przez Polski Związek Łowiecki;
 - 3) złożenie, z wynikiem pozytywnym, egzaminu przed komisją egzaminacyjną powołaną przez Polski Związek Łowiecki.
5. Z odbycia stażu, o którym mowa w ust. 4 pkt 1, zwolnieni są:
 - 1) osoby posiadające wyższe lub średnie wykształcenie inne;
 - 2) osoby posiadające inne wyższe wykształcenie o specjalności łowieckiej;
 - 3) strażnicy łowieccy pełniący swe funkcje przez okres nie krótszy niż 2 lata;
 - 4) cudzoziemcy oraz obywatele polscy, którzy przebywają z zamiarem stałego pobytu za granicą, jeżeli posiadają aktualne uprawnienia do wykonywania polowania w innym państwie;
 - 5) osoby, które uprzednio utraciły członkostwo w Polskim Związku Łowieckim.
6. Warunkiem uzyskania uprawnień, o których mowa w ust. 3 pkt 2, jest:
 - 1) posiadanie uprawnień podstawowych przez co najmniej 3 lata;
 - 2) odbycie szkolenia przeprowadzonego przez Polski Związek Łowiecki;
 - 3) złożenie egzaminu, z wynikiem pozytywnym, przed komisją egzaminacyjną powołaną przez Polski Związek Łowiecki.
7. Warunkiem uzyskania uprawnień, o których mowa w ust. 3 pkt 3, jest:
 - 1) posiadanie uprawnień podstawowych;
 - 2) odbycie szkolenia przeprowadzonego przez Polski Związek Łowiecki;
 - 3) złożenie egzaminu, z wynikiem pozytywnym, przed komisją egzaminacyjną powołaną przez Polski Związek Łowiecki.
8. Do wykonywania polowania indywidualnego jest wymagane, poza dokumentami określonymi w ust. 2, pisemne upoważnienie wydane przez dyrektora lub zarządcę obwodu łowieckiego.
9. Polski Związek Łowiecki ustala wysokość opłaty za szkolenie i egzaminowanie, uwzględniając poniesione koszty.
10. Uprawnienia do wykonywania polowania wygasają, o ile zainteresowany w okresie 5 lat od ich nabycia nie uzyskał członkostwa Polskiego Związku Łowieckiego lub te po upływie 5 lat do ustania członkostwa w Polskim Związku Łowieckim.
11. Minister właściwy do spraw środowiska określa, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb wydawania zezwoleń na łowienie zwierzyny przy użyciu ptaków łowczych, kierując się potrzebą podtrzymania polskich zwyczajów i tradycji sokolniczych.

Art. 42a [Podmioty uprawnione do polowania]

1. Uprawnienia do wykonywania polowania posiadają także obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej, jeżeli posiadają uprawnienia do wykonywania polowania w państwie członkowskim Unii Europejskiej i złożą egzamin uzupełniający w języku polskim przed komisją, o której mowa w art. 42 ust. 4 pkt 3, ust. 6 pkt 3 i ust. 7 pkt 3, z obowiązkowymi przepisami Rzeczypospolitej Polskiej przepisów dotyczących zasad i warunków wykonywania polowania, a także listy gatunków zwierząt łownych oraz okresów polowania na te zwierzęta, a w przypadku uprawnień selekcyjnych także zasad selekcji populacyjnej i osobniczej zwierzyny płowej.
2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, wygasają po upływie 5 lat od dnia egzaminu.

Art. 42b [Wpis w księgę ewidencji]

1. Termin rozpoczęcia i zakończenia polowania indywidualnego oraz ilości gatunków pozyskanej zwierzyny podlega wpisowi w księgę ewidencji pobytu na polowaniu indywidualnym, którą zobowiązani są posiadać dla siebie dyrektori obwodów łowieckich i zarządcy obwodów łowieckich.
2. W przypadku pozyskania zwierzyny na polowaniu indywidualnym myśliwy jest zobowiązany odnotować ten fakt w posiadanej upoważnieniu do wykonywania polowania indywidualnego:
 - 1) w odniesieniu do zwierzyny grubej - przed podjęciem czynności transportowych;
 - 2) w odniesieniu do zwierzyny drobnej - niezwłocznie po zakończeniu polowania.
3. Za dokonanie wpisu, o którym mowa w ust. 1, odpowiedzialny jest myśliwy wykonujący polowanie.

Art. 42c [Obowiązek znakowania tusz] Osoba prowadząca punkt skupu obowiązkowa jest oznakować tusze: łosi, jeleni, danieli, muflonów, saren i dzików bezpośrednio po dostarczeniu przez uprawnionego do wykonywania polowania pozyskanej zwierzyny.

Art. 42d [Ocena odstrzału] Odstrzał samców łosi, jeleni, danieli, saren i muflonów podlega ocenie co do jego zgodności z zasadami selekcji osobniczej. Oceny w obwodach podlegających wydzielawieniu dokonują komisje powołane przez Polski Związek Łowiecki, w skład których wchodzi przedstawiciele: Polskiego Związku Łowieckiego oraz Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, a w obwodach wyłączonych z wydzielawienia ich zarządcy przy udziale odpowiednio przedstawiciela: Polskiego Związku Łowieckiego albo Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe bądź obu z nich.

Art. 42e [Upoważnienie] Minister właściwy do spraw środowiska określa, w drodze rozporządzenia, sposób wyceny oraz ewidencji trofeów łowieckich, uwzględniając kryteria wyceny Międzynarodowej Rady Łowiectwa i Ochrony Zwierzyny, a także sposób i formę ochrony trofeów rekordowych oraz wielkość trofeów, których wywóz za granicę jest zabroniony.

Art. 43 [Polowanie przez cudzoziemców]

1.²⁵⁾ Cudzoziemiec lub obywatel polski, który przebywa z zamiarem stałego pobytu za granicą, niebędący członkiem Polskiego Związku Łowieckiego bądź niespełniający warunków określonych w art. 42a, może wykonywać polowanie po wykupieniu polowania u przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 18, albo na podstawie zgody ministra właściwego do spraw środowiska. Zgoda jest wydawana na wniosek Polskiego Związku Łowieckiego lub w przypadku polowania w obwodach zarządzanych na wniosek ich zarządców.

1a. Cudzoziemiec, o którym mowa w ust. 1, może polować wyłącznie w obecności przedstawiciela dyrektora lub zarządcy obwodu łowieckiego bądź jego członkiem Polskiego Związku Łowieckiego, który wskazuje zwierzynę przeznaczoną do odstrzału i odpowiedzialny jest za dokonanie wpisu, o którym mowa w art. 42b ust. 1.

2. ²⁶⁾ Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, po zasięgnięciu opinii Polskiego Związku Łowieckiego, określi, w drodze rozporządzenia²⁷⁾:

1) sposób powoływania komisji egzaminacyjnych oraz zakres i tryb przeprowadzania egzaminów, o których mowa w art. 42 ust. 4 pkt 3, art. 42 ust. 6 pkt 3, art. 42 ust. 7 pkt 3 i art. 42a ust. 1, uwzględniając:

- a) konieczność zapewnienia w składzie komisji egzaminacyjnej przedstawicieli Polskiego Związku Łowieckiego, samorządu województwa, Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe i Policji,
- b) rodzaje uzyskiwanych uprawnień,
- c) dokumenty wymagane do złożenia przed egzaminem,
- d) sposób przeprowadzania i dokumentowania egzaminów;

2) wzory dokumentów potwierdzających uzyskanie uprawnień, o których mowa w art. 42 ust. 3 i art. 42a ust. 1.

3. Minister właściwy do spraw środowiska, po zasięgnięciu opinii Polskiego Związku Łowieckiego, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki wykonywania polowania oraz znakowania, o którym mowa w art. 42c, wzór upoważnienia do wykonywania polowania indywidualnego, wzór księgi ewidencji pobytu na polowaniu indywidualnym, uwzględniając istniejące polskie zwyczaje łowieckie oraz kierując się troską o bezpieczeństwo osób i mienia.

Art. 44 [Upoważnienie]

1. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa i po zasięgnięciu opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody oraz Polskiego Związku Łowieckiego określi, w drodze rozporządzenia, dla terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jej części, okresy polowania na zwierzęta łowne.

2. ²⁸⁾ Sejmik województwa jest uprawniony w uzasadnionych przypadkach do skracania, w drodze uchwały, okresów polowania na terenie województwa, po zasięgnięciu opinii Polskiego Związku Łowieckiego i dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych.

3. ²⁹⁾ Minister właściwy do spraw środowiska, po zasięgnięciu opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody, może zezwolić na dokonanie odstrzału lub odłowu zwierzyny do celów związanych z badaniami naukowymi i edukacją, dla odbudowy populacji, zasiedlania i reintrodukcji gatunków zwierzyny lub dla koniecznych działań w celach hodowlanych, także w okresach ochronnych z uwagi na brak innego zadowalającego rozwoju oraz pod warunkiem, że nie jest to szkodliwe dla zachowania populacji danych gatunków w stanie sprzyjającym ochronie w ich naturalnym zasięgu występowania.

3a. ³⁰⁾ Zezwolenie, o którym mowa w ust. 3, jest wydawane na wniosek, który zawiera:

- 1) imię, nazwisko i adres albo nazwiska i siedziby wnioskodawcy;
- 2) cel wykonania czynności;
- 3) liczbę osobników, których dotyczy wnioski;
- 4) nazwiska gatunku lub gatunków w języku polskim i łacińskim, których dotyczy czynności;
- 5) określenie sposobu, miejsca i czasu wykonania czynności oraz wyników z tego zagrożeń;
- 6) wskazanie podmiotu, który wykona czynności.

3b. ³¹⁾ Zezwolenie, o którym mowa w ust. 3 zawiera:

- 1) imię, nazwisko i adres albo nazwiska i siedziby wnioskodawcy;
- 2) liczbę osobników, których dotyczy zezwolenie;
- 3) nazwiska gatunku lub gatunków w języku polskim i łacińskim, których dotyczy czynności;
- 4) opis czynności, na które wydaje się zezwolenie;
- 5) wskazanie dozwolonych rodzajów i sposobów odstrzału lub odłowu oraz podmiotów wykonujących te czynności;
- 5a) określenie warunków realizacji wyników z potrzeb ochrony populacji gatunków zwierząt łownych i ich siedlisk w rejonie wykonywania czynności;
- 6) wskazanie podmiotów uprawnionych do kontroli realizacji wydanego zezwolenia w terenie;
- 7) określenie terminu złożenia ministrowi właściwemu do spraw środowiska informacji o wykorzystaniu zezwolenia.

4. *(uchylony)*

5. ³²⁾ Minister właściwy do spraw środowiska dokonuje kontroli spełniania warunków określonych w wydanych przez siebie zezwoleniach, o których mowa w ust. 3.

6. ³³⁾ Czynności kontrolne są wykonywane przez osoby posiadające imienne upoważnienie wydane przez ministra właściwego do spraw środowiska, które zawiera wskazanie osoby upoważnionej do wykonywania czynności kontrolnych, miejsca i zakresu kontroli oraz podstawy prawnej do jej wykonania.

7. ³⁴⁾ Przed przystąpieniem do czynności kontrolnych osoba upoważniona do ich wykonywania jest obowiązana okazać upoważnienie, o którym mowa w ust. 6.

8. ³⁵⁾ Osoby upoważnione do wykonywania czynności kontrolnych mają prawo do:

- 1) wstępu na teren należący do podmiotu kontrolowanego;
- 2) udania pisemnych lub ustnych informacji związanych z przedmiotem kontroli;
- 3) wglądu do dokumentów związanych z przedmiotem kontroli, sporządzenia z nich odpisów, wycisków lub kopii oraz zabezpieczania tych dokumentów.

9. ³⁶⁾ Wstęp na teren należący do podmiotu kontrolowanego oraz wykonywanie czynności kontrolnych następuje w jego obecności.

10. ³⁷⁾ Osoba wykonująca czynności kontrolne sporządza z tych czynności protokół, który podpisuje osoba wykonująca czynności kontrolne oraz podmiot kontrolowany.

11. ³⁸⁾ W przypadku odmowy podpisania protokołu przez podmiot kontrolowany protokół podpisuje tylko osoba wykonująca czynności kontrolne, dokonując w protokole adnotacji o odmowie podpisania protokołu przez podmiot kontrolowany.

12. ³⁹⁾ Zezwolenie, o którym mowa w ust. 3, cofa się, jeżeli podmiot, który uzyskał zezwolenie, nie spełnia zawartych w nim warunków.

Art. 44a [Odlów w pułapki ywołowne]⁴⁰⁾

1. Dzier awca lub zarz dca obwodu łowieckiego mo e dokonywa odlówu drapie ników, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie ust. 3, w pułapki ywołowne.

1a.⁴¹⁾ Dzier awca lub zarz dca obwodu łowieckiego dokonuje u miercenia odlówionych w pułapki ywołowne drapie ników za pomoc broni my liwskiej lub innych metod stosowanych przy uboju zwierz t gospodarskich, w celu ich redukcji.

2. Odlów, o którym mowa w ust. 1, nie jest polowaniem w rozumieniu art. 4 ust. 2.

3. Minister wła ciwy do spraw rodowiska, po zasi gni ciu opinii Polskiego Zwi zku Łowieckiego, okre li, w drodze rozporz dzenia:

- 1) gatunki drapie ników, które mog by odlawiane w pułapki ywołowne,
- 2) warunki, czas i miejsce odlówu,
- 3) rodzaje pułapek ywołownych i warunki, jakie musz one spełnia , aby zapewni selektywny odlów drapie ników

- uwzgl dniaj c konieczno humanitarnego post powania ze zwierz tami.

Art. 45 [Odstrzał zast pczy]

1. W przypadku nadmiernego zag szczenia zwierzyny, zagra aj cego trwało ci lasów, nadle niczy działaj cy z upowa nienia dyrektora regionalnej dyrekcji Pa stwowego Gospodarstwa Le nego Lasy Pa stwowe po zasi gni ciu opinii Polskiego Zwi zku Łowieckiego wydaje decyzj administracyjn , nakazuj c dzier awcy lub zarz dcy obwodu łowieckiego wykonanie odlówu lub odstrzału redukcyjnego zwierzyny.

2. Je eli dzier awca obwodu łowieckiego nie realizuje rocznego planu łowieckiego w zakresie pozyskania zwierzyny, nadle niczy działaj cy z upowa nienia dyrektora regionalnej dyrekcji Pa stwowego Gospodarstwa Le nego Lasy Pa stwowe wydaje postanowienie o zastosowaniu odstrzału zast pczego zwierzyny, według zasad okre lonych w umowie dzier awy obwodu łowieckiego.

3. W przypadku szczególnego zagro enia w prawidłowym funkcjonowaniu obiektów produkcyjnych i u yteczno ci publicznej przez zwierzyn , starosta, w porozumieniu z Polskim Zwi zkiem Łowieckim, mo e wyda decyzj o odlówie lub odstrzale redukcyjnym zwierzyny.

4. Odstrzały redukcyjne i zast pcze zwierzyny mog przeprowadza wył cznie osoby uprawnione do wykonywania polowania.

Rozdział 9. Szkody łowieckie.

Art. 46 [Wynagrodzenie]

1. Dzier awca lub zarz dca obwodu łowieckiego obowi zany jest do wynagradzania szkód wyrz dzonych:

- 1) w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, danielle i sarny;
- 2) przy wykonywaniu polowania.

2. Ogl dzin i szacowania szkód, o których mowa w ust. 1, a tak e ustalania wysoko ci odszkodowania dokonuj przedstawiciele zarz dcy lub dzier awcy obwodu łowieckiego. Na danie strony w ogl dzinach, szacowaniu szkód oraz ustalaniu wysoko ci odszkodowania uczestniczy przedstawiciel wła ciwej terytorialnie izby rolniczej.

Art. 47 [Zabezpieczenie przed szkodami]

1. Wła ciele lub posiadacze gruntów rolnych i le nych powinni, zgodnie z potrzebami, współdziała z dzier awcami i zarz dcami obwodów łowieckich w zabezpieczaniu gruntów przed szkodami, o których mowa w art. 46.

2. W przypadku gdy pomi dzy wła cicielem lub posiadaczem gruntu a dzier awc lub zarz dc obwodu łowieckiego powstał spór o wysoko wynagrodzenia za szkody, o których mowa w art. 46, strony mog zwróci si do wła ciwego ze wzgl du na miejsce powstałej szkody organu gminy w celu mediacji dla polubownego rozstrzygni cia sporu.

Art. 48 [Odszkodowanie]⁴²⁾Odszkodowanie nie przysługuje:

- 1) osobom, którym przydzielono grunty stanowi ce własno Skarbu Pa stwa jako deputaty rolne na gruntach le nych;
- 2) posiadaczom uszkodzonych upraw lub płodów rolnych, którzy nie dokonali ich sprz tu w terminie 14 dni od dnia zako czenia okresu zbioru tego gatunku ro lin w danym regionie, okre lonego przez sejmik województwa w drodze uchwały;
- 3) posiadaczom uszkodzonych upraw lub plonów rolnych, którzy nie wyrazili zgody na budow przez dzier awc lub zarz dc obwodu łowieckiego urz dze lub wykonywanie zabiegów zapobiegaj cych szkodom;
- 4) za szkody nieprzekraczaj ce warto ci 100 kg yta w przeliczeniu na 1 hektar uprawy;
- 5) za szkody powstałe w płodach zło onych w sterty, stogi i kopce, w bezpo rednim s siedztwie lasu;
- 6) za szkody w uprawach rolnych zało onych z ra cym naruszeniem zasad agrotechnicznych.

Art. 49 [Upowa nienie] Minister wła ciwy do spraw rodowiska, w porozumieniu z ministrem wła ciwym do spraw rolnictwa, okre li, w drodze rozporz dzenia, sposób post powania przy szacowaniu szkód w uprawach i płodach rolnych oraz wypłat odszkodowa za szkody, uwzgl dniaj c terminy zgłoszenia szkody, obowi zek szacowania wst pnego i ostatecznego oraz obszar uszkodzonej uprawy.

Art. 50 [Odpowiedzialno Skarbu Pa stwa]

1.⁴³⁾ Skarb Pa stwa odpowiada za szkody, o których mowa w art. 46 ust. 1, wyrz dzone przez zwierz ta łowne obj te całoroczn ochron .

1a. ^(uchylony)

1b.⁴⁴⁾ Skarb Pa stwa odpowiada za szkody wyrz dzone przez zwierz ta łowne, o których mowa w art. 46 ust. 1

pkt 1, na obszarach niewchodz cych w skład obwodów łowieckich.

2. ⁴⁵⁾ Za szkody, o których mowa w ust. 1, wyrz dzane na obszarach:

- 1) obwodów łowieckich leśnych odszkodowania wypłaca Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe ze środków budżetu państwa;
- 2) obwodów łowieckich polnych i obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich odszkodowania wypłaca zarząd województwa ze środków budżetu państwa.
- 3.⁴⁶⁾ Za szkody, o których mowa w ust. 1b, odszkodowania wypłaca zarząd województwa ze środków budżetu państwa.
- 4.⁴⁷⁾ Ogłoszenia i szacowania szkód, o których mowa w ust. 1 i 1b, dokonują przedstawiciele podmiotów właściwych do wypłaty odszkodowania.

Rozdział 10. Przepisy karne.

Art. 51 [Rodzaje wykrocze]

1. Kto:

- 1) strzela do zwierzyny w odległości mniejszej niż 500 m od miejsca zebrań publicznych w czasie ich trwania lub w odległości mniejszej niż 100 m od zabudowa mieszkalnych,
 - 2) wybiera jaja, piskliska, niszczy gniazda ptaków łownych lub niszczy ich lęgowiska,
 - 3) przetrzymuje zwierzynę bez odpowiedniego zezwolenia,
 - 4) niszczy nory i legowiska zwierząt łownych,
 - 5) niszczy urządzenia łowieckie, wybiera karmę lub sól z lizawek,
 - 6) poluje, nie posiadając przy sobie wymaganych dokumentów,
 - 7) wbrew przepisom art. 42b ust. 2 nie dokonuje wymaganych wpisów w upoważnieniu do wykonywania polowania indywidualnego - podlega karze grzywny.
2. W przypadkach określonych w ust. 1 orzekanie następuje w trybie przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

Art. 52 [Rodzaje występków]⁴⁸⁾ Kto:

- 1) gromadzi, posiada, wytwarza, przechowuje lub wprowadza do obrotu narzędzia i urządzenia przeznaczone do kłusownictwa,
- 2) wchodzi w posiadanie bezprawnie pozyskanej tuszy lub trofeów zwierząt łownych,
- 3) narusza zakaz, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 4,
- 4) hoduje lub utrzymuje bez zezwolenia charty rasowe lub ich mieszańce,
- 5) sprawuje zarząd z ramienia dzierżawcy, a w obwodach niewydzierżawionych z ramienia zarządcy, zezwala na polowanie osobie nieuprawnionej do wykonywania polowania lub na przekroczenie zatwierdzonego w planie łowieckim pozyskania zwierzyny,
- 6) pozyskuje zwierzynę innego gatunku, innej płci lub w większej liczbie, niż przewiduje upoważnienie wydane przez dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego - podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 53 [Rodzaje występków] Kto:

- 1) poluje na przelotne ptactwo łowne na wybrzeżu morskim w pasie 3000 m od brzegu w głąb morza lub 5000 m w głąb lądu,
- 2) poluje z chartami lub ich mieszańcami,
- 3) poluje w czasie ochronnym,
- 4) poluje nie posiadając uprawnień do polowania,
- 5) wchodzi w posiadanie zwierzyny za pomocą broni i amunicji innej niż myśliwska, rodków i materiałów wybuchowych, trucizn, karmy o właściwościach odurzających, sztucznego wiatła, lepów, wnyków, elaz, dołów, samostrzałów lub rozkopywania nor i innych niedozwolonych rodków,
- 6) nie będąc uprawnionym do polowania wchodzi w posiadanie zwierzyny - podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.

Art. 54 [Przepadek przedmiotów i zwierzyny]

1. W razie skazania za czyny wymienione w art. 52 i art. 53, sąd może orzec przepadek broni, pojazdów, narzędzi i psów, przy użyciu których dokonane zostało przestępstwo, a także przepadek trofeów, tusz zwierzyny i ich części.
2. Orzeczenie o przepadku, o którym mowa w ust. 1, może dotyczyć również przedmiotów niestanowiących własności sprawcy.

Rozdział 11. Zmiany w przepisach obowiązyjących, przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 55 (pominięty)⁴⁹⁾

Art. 56 (pominięty)⁴⁹⁾

Art. 57 (pominięty)⁴⁹⁾

Art. 58 [Sprawy w toku]

1. Przedsiebiorstwa zajmujące się sprzedażą polowa dla cudzoziemców oraz eksportem, obrotem zwierzyny żywej oraz tusz zwierzyny mogą realizować umowy zawarte przed dniem wejścia w życie ustawy przez okres 6 miesięcy od dnia jej wejścia w życie.
2. Po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, działalność, o której mowa w ust. 1, może być prowadzona po uzyskaniu koncesji.

Art. 59 [Polski Związek Łowiecki]

1. Dotychczasowe zrzeszenie Polski Związek Łowiecki staje się Polskim Związkiem Łowieckim w rozumieniu ustawy.
2. Koła łowieckie utworzone na podstawie dotychczasowych przepisów i istniejące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy stają się kołami łowieckimi w jej rozumieniu.
3. Uprawnienia do wykonywania polowania nabyte przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują swoją moc i stają się uprawnieniami do wykonywania polowania w jej rozumieniu.

Art. 60 [Obwody łowieckie]

1. Obwody łowieckie utworzone na podstawie dotychczasowych przepisów stają się obwodami łowieckimi w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Obwody wydzielone z wydzierżawienia na podstawie dotychczasowych przepisów stają się ołkami hodowli zwierzyny w rozumieniu niniejszej ustawy, pod warunkiem, że w ciągu 1 roku od dnia jej wejścia w życie dostosuje realizowane cele do wymogów określonych w art. 28 ust. 2.

Art. 61 (pominięty)⁴⁹⁾

Art. 62 (pominięty)⁴⁹⁾

Art. 63 [Derogacja] Traci moc ustawa z dnia 17 czerwca 1959 r. o hodowli, ochronie zwierząt łownych i prawie łowieckim (Dz.U. z 1973 r. Nr 33, poz. 197, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 oraz z 1991 r. Nr 101, poz. 444).

Art. 64 [Wejście w życie] Ustawa wchodzi w życie po upływie 60 dni od dnia ogłoszenia⁵⁰⁾.

- 1) Art. 4 ust. 2 pkt 2 w brzmieniu ustawy z dnia 24.08.2007 r. (Dz.U. Nr 176, poz. 1238), która wchodzi w życie 10.10.2007 r.
- 2) Art. 7 w brzmieniu ustawy z dnia 29.07.2005 r. (Dz.U. Nr 175, poz. 1462), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.
- 3) Art. 8 ust. 3e zmieniony ustawą z dnia 29.07.2005 r. (Dz.U. Nr 175, poz. 1462), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.
- 4) Art. 8 ust. 4 w brzmieniu ustawy z dnia 18.10.2006 r. (Dz.U. Nr 220, poz. 1600), która wchodzi w życie 1.01.2007 r.
- 5) Art. 9 ust. 1 pkt 3 w brzmieniu ustawy z dnia 3.10.2008 r. (Dz.U. Nr 201, poz. 1237), która wchodzi w życie 15.11.2008 r.; ust. 1 zmieniony ustawą z dnia 13.07.2012 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 985), która wchodzi w życie 1.10.2012 r.
- 6) Art. 9 ust. 2 w brzmieniu ustawy z dnia 3.10.2008 r. (Dz.U. Nr 201, poz. 1237), która wchodzi w życie 15.11.2008 r.
- 7) Art. 9a dodany ustawą z dnia 13.07.2012 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 985), która wchodzi w życie 1.10.2012 r.
- 8) Art. 10 w brzmieniu ustawy z dnia 23.01.2009 r. (Dz.U. Nr 92, poz. 753, ze zm. z 2009 r. Dz.U. Nr 99, poz. 826), która wchodzi w życie 1.08.2009 r.
- 9) Obecnie: Inspekcji Weterynaryjnej, zgodnie z ustawą z dnia 29.01.2004 r. (Dz.U. Nr 33, poz. 287), która weszła w życie 1.05.2004 r.
- 10) Art. 17 uchylony ustawą z dnia 25.03.2011 r. (Dz.U. Nr 106, poz. 622), która wchodzi w życie 1.07.2011 r.
- 11) Art. 18 ust. 1 w brzmieniu ustawy z dnia 25.03.2011 r. (Dz.U. Nr 106, poz. 622), która wchodzi w życie 1.07.2011 r.
- 12) Art. 18 ust. 2 w brzmieniu ustawy z dnia 25.03.2011 r. (Dz.U. Nr 106, poz. 622), która wchodzi w życie 1.07.2011 r.
- 13) Art. 18 ust. 3 w brzmieniu ustawy z dnia 25.03.2011 r. (Dz.U. Nr 106, poz. 622), która wchodzi w życie 1.07.2011 r.
- 14) Art. 19 uchylony ustawą z dnia 25.03.2011 r. (Dz.U. Nr 106, poz. 622), która wchodzi w życie 1.07.2011 r.
- 15) Art. 20 uchylony ustawą z dnia 25.03.2011 r. (Dz.U. Nr 106, poz. 622), która wchodzi w życie 1.07.2011 r.
- 16) Art. 22a w brzmieniu ustawy z dnia 25.03.2011 r. (Dz.U. Nr 106, poz. 622), która wchodzi w życie 1.07.2011 r.
- 17) Art. 27 ust. 1 w brzmieniu ustawy z dnia 29.07.2005 r. (Dz.U. Nr 175, poz. 1462), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.
- 18) Art. 27 ust. 2 w brzmieniu ustawy z dnia 29.07.2005 r. (Dz.U. Nr 175, poz. 1462), która wchodzi w życie 1.01.2006 r.
- 19) Art. 37 ust. 1 pkt 5 dodany ustawą z dnia 13.07.2012 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 985), która wchodzi w życie 1.10.2012 r.
- 20) Art. 38 ust. 1 pkt 5 uchylony ustawą z dnia 2.12.2009 r. (Dz.U. Nr 223, poz. 1777), która wchodzi w życie 1.01.2010 r.
- 21) Ustawa o ustroju kolegów do spraw wykroczeń z dnia 20.05.1971 r. utraciła moc zgodnie z ustawą z dnia 24.08.2001 r. (Dz.U. Nr 106, poz. 1149), która weszła w życie 17.10.2001 r.
- 22) Obecnie właściwość postępowania w sprawach o wykroczenia reguluje ustawa z dnia 24.08.2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. Nr 106, poz. 1148).
- 21) Ustawa o ustroju kolegów do spraw wykroczeń z dnia 20.05.1971 r. utraciła moc zgodnie z ustawą z dnia 24.08.2001 r. (Dz.U. Nr 106, poz. 1149), która weszła w życie 17.10.2001 r.
- 23) Przepisy regulujące organizację Straży Ochrony Przyrody wygasły w związku z ustawą z dnia 7.12.2000 r. (Dz.U. z 2001 r. Nr 3, poz. 21), która weszła w życie 2.02.2001 r.
- 24) Art. 42 ust. 2 pkt 3 w brzmieniu ustawy z dnia 18.10.2006 r. (Dz.U. Nr 220, poz. 1600), która wchodzi w życie 1.01.2007 r.
- 25) Art. 43 ust. 1 w brzmieniu ustawy z dnia 25.03.2011 r. (Dz.U. Nr 106, poz. 622), która wchodzi w życie 1.07.2011 r.
- 26) Art. 43 ust. 2 pkt 1 lit. a) w brzmieniu ustawy z dnia 23.01.2009 r. (Dz.U. Nr 92, poz. 753, ze zm. z 2009 r. Dz.U. Nr 99, poz. 826), która wchodzi w życie 1.08.2009 r.
- 27) Zob. rozp. z dnia 20.04.2005 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 705).
- 28) Art. 44 ust. 2 w brzmieniu ustawy z dnia 23.01.2009 r. (Dz.U. Nr 92, poz. 753, ze zm. z 2009 r. Dz.U. Nr 99, poz. 826), która wchodzi w życie 1.08.2009 r.
- 29) Art. 44 ust. 3 w brzmieniu ustawy z dnia 3.10.2008 r. (Dz.U. Nr 201, poz. 1237), która wchodzi w życie 15.11.2008 r.
- 30) Art. 44 ust. 3a dodany ustawą z dnia 3.10.2008 r. (Dz.U. Nr 201, poz. 1237), która wchodzi w życie 15.11.2008 r.
- 31) Art. 44 ust. 3b dodany ustawą z dnia 3.10.2008 r. (Dz.U. Nr 201, poz. 1237), która wchodzi w życie 15.11.2008 r.; pkt 5a dodany ustawą z dnia 13.07.2012 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 985), która wchodzi w życie 1.10.2012 r.
- 32) Art. 44 ust. 5 dodany ustawą z dnia 13.07.2012 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 985), która wchodzi w życie 1.10.2012 r.
- 33) Art. 44 ust. 6 dodany ustawą z dnia 13.07.2012 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 985), która wchodzi w życie 1.10.2012 r.

